

Čtvrtletník

Jablíčko

časopis sociálních služeb HB

4/2011

www.ssmhb.cz

ÚVODNÍK

Vánoční čas

Již 9. rokem prožívám Vánoce společně s klienty a se spolupracovníky v domově pro seniory. První adventní nedělí začíná vánoční atmosféra, pokračuje zdobe-

ním vánočních stromečků a výzdobou domova. Vůně cukroví se line domovem a vánoční vystoupení dětí se setkává s vřelým přivítáním všech klientů domova. Společně s klienty a jejich rodinami vzpomínáme na blízké, kteří již nejsou mezi námi. Často se vzpomíná na mládí a čas strávený v kruhu svých nejbližších. Štědrý den v domově je cítit sváteční náladou, ale současně i troškou nostalgie. Sejdeme se společně v odpoledních hodinách, přejeme si boží požehnání, hodně zdraví a chceme se sejít za rok znovu. Zpívají se vánoční ko-

ledy a v atmosféře klidu, moudrosti a pokory k životu, která je cítit ve vzduchu, se podává štědrovečerní večeře, popíjí se punč a tiše se rozpráví o vánočních zvycích. Chtěla jsem se trošku s vámi podělit o tom pocitu sounáležitosti člověka k člověku, který v pokoře a moudrosti stárí si vzájemně dávají obyvatelé domova pro seniory. Na závěr bych chtěla všem popřát hodně zdraví, štěstí, pohody a hezké prožití vánočních svátků.

Magdalena Kufrová, ředitelka

Adventní zamyšlení aneb Oldovo štěstí

Začátkem listopadu jsme se na Lipnici nad Sázavou loučili s mým přítelem od dětských let Oldou. Jeho onemocnění bylo vážné, neléčitelné, zahubilo ho

za dva měsíce od stanovení diagnózy. Příliš dlouho netrpěl, ještě čtyři dny před smrtí jsme spolu v jeho domě poobědvali a pohovořili. Proč ale o něm píšu právě teď, v předvánoční krásné době zvané advent /z lat. Adventus- příchod/? Jeho odchod ze světa mne navedl k zamyšlení nad životem. S Oldou se přišly rozloučit stovky lidí, místní lidé nepamatují takové zástupy při pohřbu na lipnickém hřbitově. Rodina, sousedé, bývalí spolupracovníci z Brodu, kamarádi na život i na smrt z hasičských sborů, muzikanti, přátelé a známí. Na všech bylo vidět, že se jen těžko smířují se ztrátou člověka, kterého měli ze srdce rádi. Oldových 65 let se nám zdálo příliš málo... A mé adventní zamyšlení? Olda byl milován nejen

svou manželkou, dcerou, synem, vnuky a vnučkami a celou krásnou rodinou, Oldu měli rádi tvrdí chlapi hasiči či kameníci, stejně jako usměvavé venkovské báby, děti i stařečci, lipničáci, broďáci, kejžličáci a vůbec lidi z daleka široka. A proč?

Olda měl rád lidi, v jeho přítomnosti bylo krásně, ať zpíval u bubnů se svou minikapelou, nebo ať jen tak povídal u piva. Bylo radost s ním pobejt, bylo kouzelné se s ním setkat. Neublížoval svému okolí špatnou náladou či zlými skutky, nepomlouval, vyprávěl veselé historky, kterým se pak smál svým typickým nakažlivým smíchem. Žil si svůj krásný spokojený život a lidem kolem něj bylo fajn. Dvaatřicet let pracoval u jednoho podniku Vodovody a kanalizace jako řidič, dělal svou práci dobře a rád. Nikdy jsem neslyšel, že by nadával na kohokoliv. Pětatřicet let byl velitelem sboru dobrovolných hasičů na Lipnici. Často s kapelou hrál a zpíval na různých oslavách či svatbách. Měl krásný zvučný baryton a

když zpíval či hvízdal, čišela z něj radost. Jeho úsměv byl jako pohlazení. Když jsem se s ním v kostele loučil, použil sem citát řeckého filosofa Platona: *"Starajíce se o štěstí druhých, nalézáme své vlastní"*. Jakoby to bylo o Oldovi. A přál bych sobě i všem lidem dobré vůle, aby dokázali takto žít. To je to úžasné bohatství, které můžeme mít a nemusíme vynaložit ani korunu. To je dar, který se nikde nedá koupit a který můžeme dát ostatním nejen pod vánoční stromeček, ale každý den v roce mít rád lidi a dělat je šťastnými. Potom i my budeme šťastní a až budeme odcházet z tohoto světa, budou nás provázet krásné vzpomínky těch, kteří půjdou za naší rakví.

Milý Oldřichu, děkuji Ti za Tvůj příklad a buď čest Tvé památce.

Milí čtenáři, přeji Vám požehnané Vánoce a ať naleznete pod stromečkem Oldovo štěstí.

Jiří Stryhal, zastupitel

Trh řemesel ve znamení mrazivého počasí

Ve čtvrtek 17. listopadu se na Havlíčkobrodském náměstí konal tradiční Trh řemesel. Náš Domov pro seniory obsadil jeden z mnoha stánků a prodával výrobky z pracovní terapie našich klientů. Tentokrát nám však počasí moc nepřálo, byla velká zima a proto i počet návštěvníků nebyl až tak veliký. Přeci jen náš stánek nakupující přilákal. Trhy chtěli přes velkou zimu navštívit i naši klienti, a proto jsme je na náměstí odvezli, aby si mohli vše projít a nakoupit si řemeslné výrobky.

Celé trhy už voněly blížícími se vánocemi a připomínaly to nejen adventní věnečky a svařák, ale i vlídná atmosféra trhovců a nakupujících. Zbylé výrobky poputují do našeho domova, kde bude pokračovat vánoční prodej.

Zdena Lehmannová, terapeutka

Znojmo – město Přemysla Otakara II.

Na letošní celodenní výlet jsme jeli až ve druhé polovině října, a to přímo do královského města Znojma. Bohužel až po Znojmském vinobraní, které se koná v polovině září a ve městě je otevřeno několik desítek mazhauzů, vinných sklípků a konají se rytířské turnaje.

Dojeli jsme do Starého města ke kostelu Svatého Mikuláše. Z ochozu kolem kostela se nám naskytl nádherný pohled. Hluboko pod ním teče řeka Dyje a všude kolem kopce porostlé lesy - chráněná krajinná oblast Podyjí. Na protějším ostrohu jsme viděli nejstarší románskou rotundu v Čechách z dob Přemyslovců, o které jsme se učili už ve škole. Nejdéle jsme se zdrželi prohlídkou chrámu Svatého Mikuláše. Nejstarší část chrámu – presbyterium – je asi tisíc let stará, krásně výzdobená a nádherný oltář sahá až ke stropnímu gotickému žebroví. Na pravé straně oltáře je v nadživotní velikosti socha patrona české země Svatého Václava, na druhé straně socha svatého Leopolda, dále pak sochy moravských patronů Cyrila a Metoděje. Jedinečná kazatelna, kterou snad nikdo nikde nikdy neviděl, má tvar ze-

měkoule, nad ní v oblaku Bůh Stvořitel.

Po prohlídce kostela jsme se vraceli starým městem, a protože autobus nemohl nikde zastavit, město jsme si prohlédli za jízdy. Při zpáteční cestě jsme jeli na česko-rakouský přechod do Hatí do restaurace posilnit se na cestu zpátky. Při výjezdu z města bylo možno si koupit víno, burčák nebo ořechy.

V pořádku a bez úhony jsme se po sedmnácté hodině vrátili domů. Děkujeme všem pracovníkům domova za péči, bylo s námi tentokrát hodně vozíčkářů a museli se o všechny postarat. Bude-li nám dopřáno, uvidíme, kam vyrazíme příští rok.

Irena Trnková

Milí čtenáři Jablíčka,

vždy, když jsem psala svoje články do Jablíčka, myslela jsem na Vás všechny, kteří je budete číst. Protože to pro mne byla jedna z možností, jak se s vámi se všemi setkat a podělit se o svoje dojmy, vzpomínky, zážitky i radosti.

Ale s přibývajícím věkem přibývají i zdravotní potíže a tak přes veškerou péči, pozornost a pomoc, kterou mi v Domově pro seniory všichni poskytují, už nemám tu sílu jako dříve, abych vás mohla i nadále takto oslovit. Ovšem Jablíčko nadále čtu a sleduji.

Za všechny síly, které mi zbývají, jsem vděčna především všem hodným lidem, kteří se o mně v mé nemoci trvale a s velkou pozorností starají. Proto jim chci touto cestou, svým možná posledním příspěvkem do Jablíčka poděkovat, protože bez nich bych nikdy neoslavila svoje 91. narozeniny. Zvláště děkuji všem, kdo se o mne starají v posledních měsících, kdy mě nemoc upoutala na lůžko. Kdybych je měla vyjmenovat, byla by to dlouhá řada jmen, různého postavení, povolání, kamarádek a kamarádů.

Děkuji vám všem za vaši péči

Jiřina Franzová

Domov pro seniory Reynkova oslavil deváté narozeniny

Již 9. výročí otevření oslavil Domov pro seniory, Reynkova v Havlíčkově Brodě ve středu 23. listopadu. Na tuto tradiční každoroční akci přijal pozvání starosta Jan Tecl a městští zastupitelé, kteří spolu s ředitelkou Magdalenou Kufrovou svými proslovky celou akci zahájili.

Došlo i k vyhlášení vítězů projektu **Šťastné stáří očima dětí** a to za přítomnosti samotných tvůrců děl a ředitelk zúčastněných škol. V kategorii nejlepší obrázek získala první cenu Šárka Vrbová ze ZŠ Konečná, na druhém místě se umístila Veronika Tesařová ze stejné školy a třetí skončila Jana Mejstříková ze ZŠ V Sadech. V kategorii nejlepší literární dílo získala první cenu Hoang Thu Ling ze ZŠ V Sadech, druhé David Bažout ze stejné školy a třetí Jakub Kovář ze ZŠ Konečná. Paní ředitelka oceněným předala věcné dary, pan starosta Jan Tecl přidal gratulaci.

Poté se začalo soutěžit a klienti, kteří k nám přijeli z různých sociálních zařízení v regionu, si mohli vyzkoušet své dovednosti v nejrůznějších disciplínách. Po obědě následovalo vystoupení žáků **ZUŠ ze Světlé nad Sázavou** s naším pěveckým sborem **Jiřiny**. Dále pak vyhlášení vítězných družstev, poděkování všem účastníkům a mohli jsme si i poslechnout krátkou přednášku městských policistů na téma **bezpečnost seniorů**. Jako sladká tečka za touto akcí bylo občerstvení a k tanci i poslechu zahrála známá skupina **Č.A.A.S.**

Zdena Lehmannová, terapeutka

Šťastné stáří očima dětí

Od léta máme v našem domově instalovanou výstavu Šťastné stáří očima dětí. Jsou to jednak kresby a jednak písemná vyjádření dětí na představu o šťastném stáří. Jsou to práce žáků havlíčkobrodských škol a jedné školy mateřské. Nevím, jak bychom si mi v jejich věku představovali to, co vyjádřili oni. Žili jsme se starými nemocnými prarodiči pohromadě a viděli jsme je i kolem sebe. Kreslená představa dětí je velice pěkná. Ne snad, že by to byla díla umělecká, ale upřímné vyjádření jejich vidění. V psaných projevech jsem se pozastavila tam, kde to nebylo vyjádření či myšlenka čtrnáctiletého dítěte, ale pohled na stáří očima jejich rodičů. Bohužel mě projev českých dětí velice zklamal. Ale zaujal mě krásný článek dívenky, která má kořeny v daleké zemi a přesto přesně vystihla zadání a článek napsala tak, jak to cítím i já a mnoho dalších obyvatel kteří článek četli. Snad by i učitelé ve školách měli s dětmi více mluvit na toto téma.

Irena Trnková

Vítězný obrázek

VÍTĚZNÝ TEXT: Šťastné stáří

Koukám se z okna a vidím dvojici starých lidí. Dáma je oblečena do světle hnědého kostýmku, muž si pro tento krásný letní den vybral tmavé kalhoty a světlou košili. Velice jim to spolu sluší. Drží se za ruce, pohupují jimi sem a tam. Občas se na sebe podívají, usmějí. Kdybychom šli kolem, neslyšeli bychom jediné slovo – jediné hlásek, který by vyšel z jejich úst. Je možné chodit za ruku celé hodiny a neříct si nic? Proč mluvit?

Ona ví, že je pro něho vším. On ví, že ona by raději zemřela, než by strávila den bez něho

Ona ví, že od toho okamžiku, kdy se potkali, on nemiloval jinou než ji. On ví, že ona si ho vybrala – i přes zástup jiných, z jeho pohledu lepších mužů a nelituje toho.

Ona ví, že je pro něho ta nejkrásnější.

Vědí toho o sobě tolik, a tak nepotřebují slova. Jsou vyjádřena všemi pohledy, úsměvy. Nepotřebují nic krom toho druhého.

Tak já vidím šťastné stáří – mít jeden druhého, nebýt sám. Není třeba mít ke štěstí miliony, ale jen svou lásku a strávit s ní zbytek života. A kdyby náhodou ten druhý musel odejít, chodit k jeho místu odpočinku a pokládat tam květiny. Vzpomínat na časy strávené spolu, ale netruchlit, nevyčítat mu, že odešel a vás tu zanechal. Až nadejde čas, bude na vás čekat u bran samotného nebe.

PS: Nevěřím na nebe ani na peklo....

Hoang Thu Linh, 15 let, ZŠ V Sadech, Havl. Brod

Škola základ života

Moje vzpomínky na školní léta a mimoškolní činnosti jsou bohaté. V každé etapě školní docházky je neodmyslitelně promítnuta celková politická situace našeho národa.

Doma i ve škole jsme byli od malička vedeni k vlastenectví. Umocňovala to láska a obdiv k prezidentu Osvoboditeli Tomáši Garriquetu Masarykovi.

První třída – kašička, šk. rok 1934/35

Jak je to dávno, když jsem šla k zápisu do I. třídy dívčí školy. Po celou dobu základní školní docházky jsem bydlela s rodiči v Praze. Šla jsem do školy naprosto nepřipravená. Mamince kdosi poradil, aby

mě předem nic neučila, že bych se ve škole nudila. Byla jsem však pilná a pozorná žačka, takže na konci školního roku jsem přinesla na vysvědčení velkou jedničku. To měly skoro všechny žáčky.

Holčičko, zpívej, zpívej

Na první třídu mám tuto jedinečnou a nesmazatelnou vzpomínku. Již na začátku roku 1935 jsme navrhovaly oblíbenou píseň našeho tatíčka Masaryka – Ach synku, synku doma-li jsi? k jeho svátku a 85. narozeninám na den 7. března. Tu jsme také v tento den předvedly na Pražském hradě. Nebyly jsme samy, zastoupeny byly i chlapecké školy. Zpívala se píseň Teče voda, teče a další oblíbené písně TG.M. Stála jsem v první řadě, nejmenší ze všech. Paní učitelka mě napomenula, že nesmím zpívat, že bych to kazila. Zpěv mně vůbec nešel, zpívala jsem nejméně o oktavu níž, vypadalo to, že bručím. Po státní hymně jsme byly na řadě s naší písní – Ach synku. Špalírem nás dětí přicházel pan prezident. Šel volným krokem a k mému úžasu se u mě zastavil. Zvedl mi ukazováčkem bradu, aby mě viděl do obličeje a optal se, holčičko, proč nezpíváš? Pohotově jsem od-

pověděla, že nesmím, že bych to kazila. Pan prezident se usmál, políhl mě po vlasech a řekl – holčičko, jen zpívej, zpívej a šel dál. Po ukončení programu odcházely všechny školy hromadně z nádvoří pražského Hradu. Tím jsme uvolnili prostor pro další. Paní učitelka byla napnutá, co mi pan prezident říkal. Vše jsem jí od A do Z pověděla. Pan prezident měl velkou autoritu a paní učitelka si jeho slova pravděpodobně vysvětlila tak, že se mě má při hodinách zpěvu více věnovat. Což také učinila. Dokonce pověřila ve třídě dvě žákyně, které pěkně zpívaly, aby mě vzaly mezi sebe, abych se přidala ke správnému nápěvu.

Můj otec si podle mého vyprávění pamatoval slova pana prezidenta. Naskytla se mu možnost a opatřil nám domů pianino, abych mohla cvičit zpěv. Připadalo mi divné, že kolem mého zpěvu se dělají taková opatření. Musím konstatovat, že z mé strany byl také zájem a snaha zpěv napravit. Avšak vše dohromady nebylo korunováno úspěchem. Prostě na zpěv jsem neměla talent. Až ve třetí třídě se situace trochu zlepšila.

Pokračování v příštím čísle.

Věra Niklová

Nové povídání: O seniorech

Seniorek chodí po světě moc, ale číslo nejsem schopna říct. Mně někdy připadá, že jich je víc než dost, když jsme v místech, kde by bylo zajímavé se dozvědět, co si která z nich právě myslí. Pociť, že je jich málo mám, když si myslím, že by bylo třeba podpory pro myšlenku, nebo věc, která by také mohla prospět důchodcům. To je vlastně dost divný úvod k povídání o touhách a nesplněných přáních a to celoživotních touhách seniorek.

A teď je právě jakoby seniorek málo, zdá se mi, že jich kolem mne není dost, abych udělala trochu něco jako statistiku a zjistila, jaké procento je těch co ta přání a touhy nosí pořád u sebe i když na usku-tečnění už je skoro pozdě.

A tak to bylo, když jednoho dne přišla od vedení Domova pro seniory nabídka přihlásit se do žurnalistického kroužku. A začalo to! Někdo, zcela bez dlouhého uvažování se přihlásil. Pak došlo i na ty, kteří podávali informace do novin o dění v DS a připadalo jim to jako zdokonalování, nebo zlepšování této činnosti. A pak došlo také na mně. Pronásledovala mě ta možnost všude, kam jsem šla, myšlenka na návštěvu kurzu mi nedala pokoj. Už si mnoho nepamatuji, ale když si vzpomenu na svá mladá léta a Ano, musím si vzpomenout na začátky psan. Ale jak to bývá, v mládí toho bylo mnoho, co člověk chtěl zkusit a také to co musil dělat, aby nabyl vzdělání potřebné k vykonávání práce. V té době ná-

padů a možností bylo hodně, ale bylo třeba také se rozhodnout. Tak i u mne došlo na nutnost postavit se oběma nohama na pevnou zem.

A tak teď tu najednou stojí jedna seniorka chudák, která neví co má nebo spíš co může zkusit. Stojí, kouká, sbírá vzpomínky a odvahu. Má nebo radši nemá? Pak ale najednou mně napadne taková myšlenka – vždyť já vlastně dodnes nevím, co to vlastně píšu!

Úvaha nebo fejeton? A za co to vlastně stojí a jak se dnes vlastně píše? A jak se na to studuje?

A tak schovaná za tyto otázky nabývám odvahy pustit se do seznamování s žurnalistikou.

Marie Rohlíková

TAJEMSTVÍ DOMOVINKY

K Sociálním službám města neodmyslitelně patří i denní stacionář pro seniory, který má kapacitu dvacet klientů. Letos v prosinci oslavil už čtvrté narozeniny. Pobyt v Domovince, jak stacionář nazýváme, je ohromná pomoc pro seniory, kteří jsou velmi zdravotně postižení a nejsou vzhledem k nemoci a vysokému věku soběstační. V Domovince máme od našich pečovatelek veškerou potřebnou péči. Zdravotně postižení klienti by potřebovali celodenního asistenta, což za současného stavu není možné. V budoucnu by se o tomto návrhu mohlo uvažovat.

V Domovince se scházíme každý den ráno mezi osmou a devátou hodinou. Domů se vracíme podle potřeby ve 14 nebo v 16 hodin. Doprava je zajištěna auty, které má pro nás k dispozici Denní stacionář. Často si připomínáme, kde jsou ty časy, kdy se jezdilo v kočáru s koňským potahem. Je nás dost, kteří si tuto etapu ještě pamatují.

Ráno jsme uvítáni pečovatelkami, které nás odvedou z auta do společenské místnosti. Ty klienti, kteří skoro nechodí, odvezou pečovatelky na invalidním vozíku. Dalším přivezou k chůzi podpůrné pomůcky. Hned dostaneme na stůl teplý čaj, někteří mají objednanou celou snídani. Když se navzájem

uvítáme, začíná pro nás připravený program. Zpravidla nám čte paní pečovatelka články z denního tisku. K některým bodům bývá často velká diskuze.

Během dopoledních hodin se pečovatelky na přání jednotlivců věnují osobní hygieně klientek v krásně zařízené koupelně, kde se také provádí pedikúra. Mezitím dál probíhá dopolední program. Do toho se zapojí každý, podle svého zdravotního stavu. Například se zabýváme ručními pracemi s použitím keramiky nebo malováním na ni, pracujeme s vlnou či papírem. Některé vyrobené předměty také vystavujeme v aule Domova pro seniory. Naše Domovinka se zúčastnila i XII. ročníku soutěže Šikovné ruce našich seniorů, kde jsme dostali pochvalu a Pamětní list za naše výrobky.

Paní pečovatelky dbají na procvičování naší paměti. Luštíme kolektivně křížovky, odpovídáme na připravené otázky ze zeměpisu, dějepisu, přírodopisu a dalších věd. V závislosti na počasí pobýváme i v atriu, kde hrajeme míčové hry, kuželky nebo cvičíme, dokonce i zazpíváme. Velice se těšíme na grilování buřtíků či jiných dobrot, které nám v letních měsících připravují paní pečovatelky. Nálada je přitom veselá.

Po skončení dopoledního pro-

gramu se těšíme na dobrý oběd. Potom si jdou některé klientky odpočinout na lůžko nebo posedět do atrie. Vzpruží nás odpolední káva a svačina. Přitom si povídáme o všem možném.

Rádi se účastníme různých akcí pořádaných naším Domovem pro seniory a vyrazíme na výlety pořádané ve spolupráci s Domem s pečovatelskou službou Na Výšině. Také uvítáme různé návštěvy, naposledy třeba delegaci z partnerského města Brielle v Holandsku. Jako dárek nám přivezli hru zvanou šoulená. Ke dni matek nám zase přišly zazpívat a zatančit děti ze základní školy Wolkerova.

V Domovince máme přátelské ovzduší a pohodu, o kterou se starají naše paní pečovatelky, vedoucí paní Drahozalová a ostatní personál. Velmi obětavě se nám věnují a pomohou nám ve všem, co potřebujeme zařídit. Veškerý personál, který se podílí na chodu Domovinky, dovede stmelit nesourodé povahy klientů v jeden soudržný kolektiv. Jak to dělají, je jejich tajemství.

Pobavení a v přátelském ovzduší se pomalu chystáme k návratu domů. Těšíme se na další den v domovince

Věra Niklová

O chytrém Brunovi

Ve třetím letošním čísle Jablíčka mě pobavil příspěvek Zdeňka Balouna Kočičí humor aneb pravidla správného „pomáhání“. Uvědomil jsem si, že naši čtvernozí přátelé nám poskytují nepřeborné množství příhod a zážitků. Co bych vybral z těch svých? O kocourovi mé matky, které se naučil rozsvěcovat a zhasínat stolní lampičku, ale zhasínal ji, když jsem si četl, a rozsvěcel, když jsem spal (zřejmě proto, abych se věnoval jemu)? Nebo o čiče, která vyzorovala, že dveře se dají otevřít stiskem kliky, a tak vyskočila, pověsila se předními tlapkami na kliku a svou vahou ji stiskla? Jedna podobně vynalézavá kočička tím pomohla svým páničkům z překerní situace. Vyšli si na procházku, zabouchli dveře a zjistili, že nechali doma klíče. A čiča jim zevnitř otevřela. Nebo...? Ale ne, o kočičce se psalo v říjnovém čísle, dnes Vám povím o jednom mazaném pejškovi.

Moje dcera, která žije na Slovensku, měla kamarádku s velmi vřelým vztahem ke zvířatům. Ujíkala se opuštěných psů a koček a stále u ní byli nějací čtvernozí bezdomovci na byt či na stravu. Jednou jí nějaký dvounohý bezdomovec zanechal psa, obyčejného podvrťáka bez rodokmenu. Ale pejsek byl pohledný a bystrý, a tak si ho jeho nová živitelka ponechala, opatřila mu na krk známku a chodila s ním pravidelně na procházky. Jednou ale Bruno (tak se pejsek jmenoval) utekl do města a tam se potuloval. Městští policisté ho chytili, na služebně podle známky zjistili, komu patří, a dovezli ho policejním autem majitelce. Ta mu

sela zaplatit 300 slovenských korun pokuty.

Brunovi se zřejmě cestování autem zalíbilo, a tak příště a popříště, když znovu utekl do města a nechtělo se mu pěšky domů, došel si na policejní služebnu, zaškrábal na dveře a nechal se znovu zavést policejním vozem k majitelce. Ta samozřejmě musela znovu zaplatit pokutu. Ale řekněte, vzdali byste se kvůli pokutě tak chytrého pejska? Naštěstí policejní služebna se někam přestěhovala a možná své sehrál i přísnější režim, a tak, pokud je mi známo, další pokuty už nebyly.

Já vím, vypadá to jako psí latina, ale na mou duši a na psí uši je to pravda pravdoucí. Pokud někdy zavítáte do Nové Dubnice a potkáte tam paní, která vede hnědého pejska na šňůře a volá na něho Bruno!, tak si to můžete ověřit. Ale dlouho neváhejte. To víte, život pejsků bývá přece jenom kratší než náš lidský.

Jaroslav Vaněk

...a na zemi pokoj lidem dobré vůle

Před časem jsme se dověděli, že na Zemi žije sedm miliard lidí. Je to nepředstavitelné množství a podle vědců není ani přesné.

V některých zemích se neprovádí sčítání lidu, spíše nás je tedy ještě víc. Před několika málo desítkami let nás bylo pět miliard a to už jsme si říkali, že si to ani není možné představit. Jak je vidět, nárůst probíhá velikým tempem.

Blíží se Vánoce, svátky pokoje a míru. Po zapálení poslední svíčky na adventním věnci nastane Svatý večer. Tehdy, před dvěma tisíci léty se událo něco, co přetrvává dodnes. Kolik vlád padlo, kolik států zaniklo, ale že se v Betlémě narodilo Dítě, oslavujeme dodnes.

Viděla jsem fotografie z I. i II. světové války, jak si o svatvečer pod-

ávají ruce vojáci zneprátelených stran. V ten večer i zbraně utichly, nehodilo se střílet, když se narodil Ježíšek.

Po sovětské perestrojce, v roce 1987, jsem byla v Moskvě. Zašla jsem si prohlédnout Děvičij monastyr, kam car uklízel své milenky. Přidala jsem se ke skupině Rusů a procházela jsem s nimi trasu prohlídky. Průvodkyni bylo kolem čtyřiceti let a velice zasvěceně vyprávěla o rozmístění obrazů svatých na ikonostasu v pravoslavném chrámu. I o těch nejmenších detailech věděla a podrobně vše vysvětlovala. Po skončení výkladu jsem se jí zeptala, odkud to všechno ví, když vyrůstala v době nejkrutějšího stalinského potírání víry. Řekla mi, že jim vzali vše, ale to, co měli v duši, jim vzít nemohli a nevzali.

Nevím, jestli polovina, třetina či čtvrtina z těch sedmi miliard lidí věří, že se před dvěma tisíci léty v

Betlémě skutečně něco velikého událo. Co činí lidi lepšími, pokornějšími aspoň v ten den. Zrodila se LÁSKA. Mnoho lidí říká: „A kdo viděl Boha?“. Každý odpovídá dle svého názoru. Já říkám: „A viděl někdo lásku?“. A přece je. Každý z nás ji prožil, nedá se chytit, nevidíme ji, ale víme, že je. Ani svědomí nikdo neviděl, ale každý ho má. Někdy spí. Někteří z

nás už budou prožívat deváté Vánoce v našem domově. Štědrý večer nebo Boží Hod u dětí či příbuzných, ale vracet se budeme sem k nám domů. Všichni jsme staří a nemocní. K tomu, aby zde byl život lehčí, potřebujeme klid a pohodu. Abychom bolesti, které nás trápí snadněji nesli. Ať doba adventní probudí svědomí tam, kde je potřeba.

Ať mír a pokoj vládne v tomto domě nejen o Vánocích.

Irena Trnková

Trocha poezie

VŽDY AKTUÁLNÍ

Rohlíková Marie

Eduard Bass – známý český spisovatel, vlastním jménem Eduard Schmidt, narozen 1. ledna 1888 (zemřel 2. října 1946), napsal nadčasovou báseň z roku 1913.

Mouka dražší vizte ceny,
křičí pekař ustrašený,
chceme-li jen trochu žít,
housky nutno podražít.

Pan domácí hned se straší,
sládcí klejí – zatroleně,
chmel už zase stoupl v ceně,
chceme-li jen skromně žít,
pivo musí podražít.

Kdopak by se toho nelek,
stát tím trpí jako celek,
aby mohl vyjít,
nutno daně zvýšiti.

Ale nám se nejhůř daří,
nařikají uzenáři,
chceme-li jen skromně žít,
buřty nutno podražít.

Maso, pivo, chléb je dražší,
chceme-li jen skromně žít,
činži nutno podražít.

Konzumentu nelze více
než jít a oběsit se,
učin to však neprodleně,
dokud provaz nestoup v ceně.

O Jaroslavu Seifertovi a skleněných džbánkách

Jaroslav Seifert má ve své sbírce Maminka hezkou báseň Skleněný džbánek. Vzpomíná v ní, jak on (či někdo jiný) potkával v mládí na schodech dívku, která nosila ve skleněném džbánu z hospody tatínkovi pivo. Dokud byl ještě malý, nezajímaly ho dívčí půvaby a střílel raději z praku po vrabcích. V pubertě ji všelijak škádlil.

Prováděl jsem jí ledacos
a hrozila, že doma poví,
jak na ni dělám dlouhý nos.

už jsem jim nerozvazoval.
A když jsem spatřil její kšticí
a tvář ztropenou zlatem pih,
vyhnul jsem se jí na ulici
a byl jsem před ní v rozpacích.

Ty krásná chvilko, půvab jejíž
okouzluje mě do teďka!
Dnes vím, že člověk v životě již
Nikdy se s tebou nesetká.

Když začal dospívat, dostavil se
ostych.

A jednou se to stalo. Potkali se na
schodišti, dívka postavila džbánek
na schody a políbila ho.

Když je nám přes padesát let
či víc - to už je jak by smet,
životy se nám rychle krátí
a někdy popadáme dech.
Dodnes však ještě vidím státi
skleněný džbánek na schodech.

Co však jsem neznal doposud,
jsem poznal potom. Byl to stud
a plachost. V přítomnosti dcerek
něčeho jsem se náhle bál.
Vázanky vzadu u zástěrek

Polibek první, nevinný
snad trval jen půl vteřiny.

Skoro každý z nás má nějaký ten skleněný džbánek nebo i více skleněných džbáneků. Jsou to první lásky, velká přátelství, nezištná pomoc v nouzi či chvíle, kdy sami jsme překonali vlastní pohodlnost a pomohli někomu jinému. Byla to údobí, která se vymykala každodenní všednosti a dávala našim životům vyšší dimenzi. Byly to chvíle, kdy se nám chtělo zvolat jako Goethovu Faustovi „Okamžiku, jak jsi krásný, prodlí jen!“ Chováme je teď v přihrádkách naší paměti, čas od času je vyjmeme, oťeme z nich nános prachu, zavzpomínáme a zase je vracíme na jejich místo.

Blíží se Vánoce, budeme vzpomínat na všechno hezké, nuže, přitukněme si svými skleněnými džbány. Ale opatrně, nerozbít! To víte, v našem věku už jiné neseženeme.

Jaroslav Vaněk

VESELÉ VÁNOCE

Věra Niklová

Poslechněte lidé zlatí, jaké
dárky má Ježíšek také nadělit.

Stromeček se třpytí, purpura
voní,
koledy znějí, pod stromečkem
dárky plné překvapení.

Maminko, naše drahá,
jaký dáreček pro tebe připravil
Ježíšek.

Hele, děti, v krabici se něco
třpytí.
Celý stříbrný mixér a šlehač,
pomocník do kuchyně.
Je to praktický dárek od mé
milé tchyně.

Maminko, prosím, ušlehej nám
nějakou dobrotu
v tom novém robotu.

Zde je děti návod k opoužití:
ŠLEHEJ POUZE MINUTU,
PAK DEJ DESET MINUT OD-
DYCH ROBOTU!
No néééé!

PAMĚTNÍCI STARÝCH ČASŮ 20. STOLETÍ JEŠTĚ ŽIJÍ

Nelehký život Ludmily Kohoutové

Sedím vedle paní Ludmily Kohoutové, **neteře opata želivského kláštera premonstrátorů Bohumila Víta Tajovského.**

Kladu jí otázky, ona vzpomíná a odpovídá. Z odpovědí je zachycen v kostce její životopis.

"Narodila jsem se v roce 1937 v obci Klanečná, tenkrát okres Německý, nyní Havlíčkův Brod, kde žiji dodnes. Byla jsem druhá dcera svých rodičů Marie a Karla Tajovských. Tatínek pracoval na svém malém hospodářství. Nebyli jsme žádní boháči.

Do základní školy jsem začala chodit v roce 1943 za II. světové války. To již byl rok po atentátu na Heydricha, německého nacistu. Hrozná doba, plná hrůzného strachu, zda také někdo z naší obce nebude popraven. Tuto atmosféru nejistoty, vypálení Lidic a Ležáků jsem jako malá velmi citlivě vnímala, pořád se o těchto tragédiích mluvilo. Ve škole i doma jsme byly my děti poučeny, že nesmíme mluvit s cizími a nepřátelskými lidmi. Hlavně nikde neříkat, co si vyprávějí rodiče. Bylo to velmi nebezpečné. Za názory proti Říši se i popravovalo. V květnu 1945 byl konec II. světové války. Pamatuji si, jak se celý národ radoval, že nacistické Německo, včetně nenáviděného Hitlera, bylo poraženo. Nedaleko nám, se v blízkém lese ukrývali rozprášení němečtí vojáci. Obávali jsme se, aby nám něco neprovedli, když se jich tam srocovalo stále více. Naštěstí byli našimi obklíčeni a houfně odvedeni do Havlíčkova Brodu. Nekladli žádný odpor. To bylo tenkrát v obci slávy.

Do měšťanky jsem nastoupila ve školním roce 1948-49 a ukončila v roce 1952. Další vzdělání pro moji sestru i pro mne bylo zakázáno. Naše rodina byla perzekuována. Pracovala jsem jako dělnice v textilní továrně u Veselých, potom v čistírně oděvů a peří a také v JZD. Vzpomínám si, jak otec těžce nesl, když po únoru 1948 musel malé hospodářství, na kterém se celý

život dřel, předat bez náhrady do vznikajícího družstva. To trá pilo i moji babičku Tajovskou, která s námi žila. Můj dědeček, když se vrátil z I. světové války, byl válečný invalida a brzy zemřel. Babička se tak sama starala o své čtyři syny. Nejstarší byl Václav, který se nedožil středního věku, druhý se narodil můj otec Karel, dále Jaroslav a nejmladší Bohumil. Nebyť malého hospodářství babička by děti neuživila.

Bratr mého otce Bohumil Vít Tajovský, opat želivského kláštera, byl v roce 1950 odsouzen na 20 let do vězení. Byl nevinně odsouzený, jako ostatní kněží za takzvaný Čihošťský zázrak v prosinci roku 1949. Tento zázrak zosnovali pracovníci STB proti církvi, aby mohli zatýkat kněze a vyvolat dojem o jejich protistátní činnosti. Jak je známo, v padesátých letech bylo popraveno mnoho nevinných lidí, jako například Milada Horáková. Říkalo se mezi lidmi, že je to nařízené přímo z Moskvy.

Po celou dobu co byl strýc zatčen, jsme žili s rodiči a se strýci v neustálém strachu. Naši muži byli pořád vyslýcháni státní bezpečností. Otázky byly formulovány tak, aby se přiznali, že jsou nepřátelé státu. Ale nepochodili! Shodou okolností, když jsem se provdala, výslechy ustaly. Ale byli jsme stále pod dozorem STB.

Konečně jsem já s manželem a dětmi mohla žít jakžtak v klidu. Mám dobrý pocit, že jsem syny mohla vychovat v míru, bez válečných hrůz.

Po dlouhé době deseti let byl strýc Bohumil propuštěn z vězení. Mám v dobré paměti, jak můj otec přivezl strýčka z nádraží Havlíčkova Brodu k nám do rodné Klanečné. Shledání se strýcem Bohumilem bylo po celou rodinu velmi dojemné. Maminka, svého oplakávaného syna uvítala slovy: "Pán Bůh mě vyslyšel, ty ses mi vrátil." Plakali jsme radostí i smutkem nad nelidským mučením strýce ve vězení i ostatních politických vězňů i umu-

čeného faráře Josefa Toufara z Čihoště.

Co strýc ve vězení vytrpěl, nelze popsat..."

Ve vyprávění paní Kohoutové nastala pauza dojetím. Já si na aféru s Čihošťským zázrakem také dobře pamatuji. Tehdáž jsem netušila, že se setkám s blízkým účastníkem. Když se paní Kohoutová uklidnila, učinila závěr svého vyprávění.

"Vzpomínám na dobu, která k nám nebyla příznivá. Jak naše rodiny držely pohromadě a navzájem se podporovaly. Náš dům v Klanečné, dříve plný příbuzenstva obývá nyní sama. Je mi doma smutno. Škoda, přeškoda, že mně před časem zemřel manžel. Jsem již stará, tělesně postižená, nesoběstačná. Manžel mně pomáhal v mé nemoci, povzbuzoval, dodával energii. Lépe jsem svůj osud snášela.

Nyní mám oporu ve svých synech. Jak ten čas letí. Nejstaršímu Václavovi je 49, Jiřímu 47 a Petrovi 44. Myslím, že jsem je dobře připravila do života. Více jsem jim nemohla dát. Mám radost, že žijí se svými rodinami spokojeně a že se naše rodina rozrostla o vnoučata. Nežili jsme nadarmo. Náš rod pokračuje! Mám nakonec štěstí, že mým druhým domovem je pobyt v kolektivu v Denním stacionáři pro seniory - v Domovince. Zde mám veškerou péči, kterou potřebuji. Děkuji za ni paním pečovatelkám. Nevím, co bych si počala, kdyby toto zařízení pro nás staré a postižené neexistovalo".

Po návratu z vězení byla opatu Tajovskému věnována veškerá péče, hlavně po zdravotní stránce. Byl plně rehabilitován a mohl se v roce 1993 vrátit do želivského kláštera. Zde také zemřel, přesně na den padesát let po Čihošťském zázraku - 11. prosince 1999.

Věra Niklová

O mém životě

Pan Zdeněk Pokorný je rodák z Havlíčkova Brodu a v současné době bydlí v Domě s pečovatelskou službou. Za svůj život se setkal se spoustou významných osobností kulturního života Vysočiny. Požádali jsme ho tedy o vyprávění pro náš časopis Jablíčko.

Vzpomíná: „Narodil jsem se v Havlíčkově Brodě v rodině knihařského mistra, kde jsem se vyučil knihařem. V Brně jsem s úspěchem složil tovaryšskou zkoušku v roce 1948. Po vyučení jsem se hlásil do tehdejší státní grafické školy na oddělení písma a knižní vazby (prof. Klír, prof. Solar a učitel Blažek). Škola se během mého studia změnila na Vyšší školu uměleckého průmyslu v Praze. Pražský magistrát mi umožnil absolvovat čtyřletou školu za dva roky. Studium jsem ukončil maturitou v roce 1951. Od svého dětství jsem často navštěvoval dílny okolních řemeslníků – truhlářství pana Krátkého, sedlářství pana Motla a dalších, ale zejména dílnu pana Josefa Harta – sklenářství a rámování obrazů a knihařskou provozovnu mého otce. Zde jsem od dětství postupně poznal řadu výtvarných umělců – Jana Jůza, Otakara Štáfla, Jaroslava Panušku a další, ale zejména Jana Zrzavého, rodáka z Okrouhlice, který se přistěhoval z Vodňan do rodného kraje. Po ukončení Vyšší školy uměleckého průmyslu jsem se přihlásil do pobočky Svazu čsl. výtvarných umělců v Jihlavě. Byl jsem přijat jako průmyslový výtvarník. Prostřednictvím svazu ČVU jsem prováděl různé umělecké práce a hledal stále pracovní místo. Byl jsem přijat na Učňovské škole v Havlíčkově Brodě jako učitel odborných předmětů. Odtud jsem byl přeřazen jako učitel kreslení a dílen na Pedagogický institut v Jihlavě, kde jsem působil do jeho zrušení v roce 1965. Vrátil jsem se do Brodu a dostal místo ředitele Okresní knihovny. V letech 1965–70 jsem organizoval práce na pře-

stavbě Staré radnice pro knihovnické účely. V červenci 1970 jsem pro nesplňování politických předpokladů byl z knihovny propuštěn a bylo mi nabídnuto místo vedoucího Galerie výtvarného umění v Havlíčkově Brodě. Zde jsem působil do odchodu do důchodu v roce 1992. V galerii v Malinově domě jsem zorganizoval a provedl přes 200 výstav různých oborů výtvarného umění. Základem výstav byl výstavní plán pro daný rok. Postup pořádání výstav byl svoz vystavených výtvarných děl, jejich instalace, označení a vrácení po skončení výstavy. Téměř ke každé výstavě byla pořízena tištěná pozvánka, plakát a jednoduchý katalog. Při pořádání výstav měla havlíčkobrodská galerie dobrou spolupráci s Národní galerií v Praze a s galeriemi v Jihlavě, Pardubicích, Hradci Králové a dalšími. Kromě výstav budovala havlíčkobrodská galerie sbírku moderní české grafiky a ilustrací. Dále se galerie podílela na krajských a okresních kulturních akcích (Rodný dům Karla Havlíčka Borovského v Havlíčkově Borové – návrh expozice, Pamětní expozice akademika Bechyně v Přibyslavi, Životopisná expozice Karla Havlíčka Borovského v Havlíčkově domě a řada dalších). Při všech kulturních akcích jsem se setkával s řadou výtvarných osobností z Havlíčkobrodské. Nejvíce ale na mne zapůsobila osobnost Jana Zrzavého. Poprvé jsem ho uviděl v dílně pana Harta a v dílně mého otce. Když jsem byl poučen, že je to malíř obrazů, které visí občas v dílně pana Harta a které se mi líbily, začal jsem se o sobě Jana Zrzavého více zajímat. Další setkání bylo v období, kdy se mistr přestěhoval z Vodňan do Okrouhlice, kde mu parta nadšenců upravovala v podkroví pošty byt a ateliér.

Dalším setkáním byla knihovna, kam Jan Zrzavý často docházel. Při jedné návštěvě si stěžoval knihovnicím, že se mu ulomila kulička od španělské hůlky, památce po

Zeyerovi. Knihovnice přivedly Jana Zrzavého za mnou do kanceláře, kde jsem mu hůlku na počkání spravil. Od té doby jsem byl u Jana Zrzavého dobře zapsán. Následovala pak další setkání a cestování s ním. Měl jsem v knihovně starého Moskviče, ovšem bez řidiče. Mistr Zrzavý občas telefonoval na okres s prosbou o dovoz autem. Pracovníci okresu toto přání předali do knihovny a tak jsem s panem Zrzavým jezdil, kam určil. Bylo to většinou po okrese, ale několikrát do Prahy, kde měl na Zámeckých schodech byt a atelier. Někdy mě svým přáním překvapil. Stáli jsme u auta na dolní straně náměstí v Krucemburku, začalo se stmívat a Mistr Zrzavý povídá: „Pojedeme do Karlových Varů.“ Zasmál jsem se a odpověděl: „Mistře, co tam budeme dělat v 10–11 hodin v noci?“ „Vidíte, to mě nenapadlo, tak tam nepojedem,“ byla jeho stručná odpověď. Když měl dobrou náladu, sedl si v autě na přední sedadlo a chtěl se bavit. Pozoroval Vysočinu a nadával, proč se kácí mnoho stromů. Když měl špatnou náladu, sedával na zadním sedadle a mlčel. Někdy si stěžoval na určité zvyklosti v obci, například, že obchod v Okrouhlici otevírá brzo ráno a zavírá v půl jedenácté, právě když vstává. Kritizoval sortiment zboží v okrouhlickém obchodě a vyžadoval věci, které se v té době neprodávaly ani v Praze. Když v roce 1977 zemřel v Praze, konal se jeho pohřeb v Praze, poté rozloučení v rodné Okrouhlici a do hrobu byl uložen na přání v milovaném Krucemburku.“

Děkujeme panu Pokornému, jako jednomu z mála pamětníků, za vyprávění. Velice nás zaujalo a věříme, že bychom mohli jeho historky o lidech a životě ve starém Brodě poslouchat celé hodiny

Petra Plodíková, Marie Rohlíková, Magdalena Kufrová a Zdeněk Pokorný

Křížovka

Správnou tajenku odevzdejte na recepci DS Reynkova do konce ledna, tři vylosovaní získají hodnotné ceny.

SPONZOREM ČASOPISU JE

UNIDERMA®
 PROFESSIONAL HYDRA SYSTEM

www.uniderma.cz

POMŮČKA: ADERMIN, SINOPE	SVĚTOVÁ STRANA	2. DÍL TAJENKY	BANKOVNÍ PANIKÁ	INICIÁLY ZÁVODNICE JUNKOVÉ	PODDŮS- TOJNÍCI		FILM INGMARA BERGMANA	ZBÁVOVAT PRÁDLO SPINY	OBRÁZ NAHEHO TELA						
VZDÁNÍ SE BEZ BOJE						LEVO- STRANNÝ PŘÍTOK LABE									
POUZDRO						ZVUK PŘI PITÍ MODEL VOZU FIAT					ZNAČKA MÝDEL		BARVIVO NA VAJÍČKA	1. DÍL TAJENKY	HRUBO- ZRNNÉ LEDOVÉ HMOTY
Z VNITŘKU SMĚREM PRÝČ				NATE MOČALOVÉ STEZKY								ŘÍM, BOHY- NE ÚRODY STARÉ ZÁJMENO			
NÁZEV ZNAČKY POLOMĚRU			HANOBIT ČISTITI							UMYVADLO (obecně) ŘÍZNAČKA					
MORAVSKÉ MĚSTO								MĚSÍC JUPITERA MOTOROVÁ VOZIDLA							
 SKUČETI VADA OPTICKÉ ČOČKY						ANGLICKÉ DĚLKOVÉ MÍRY DOMÁCKÝ ŠASKIE							JÍZ ŠTÁVA (obecně)		
MORŠTÍ SAVCI PŘÍBUZNÍ VELRYBĚ					LOKAJ RUSKÁ SNĚMOVNA							ŠPATNÉ AUTOKARY			
PRIMÁTI				LÉČEBNÁ VÝŽIVA ANGLIČAN							HROZNÝŠ (básmický) POTŘEBA SEKÁČE				SNĚŽNÝ MUZ
ZNAČKA MI- LIAMPÉRU			PLASTIKA ČÁST PODSVĚTÍ							ZAVAZADLA OBLÍBENÉ PISNĚ					
PYRIDOXIN								MĚSNÍ OPLATKA ŽIDOVSKÝ DUCHOVNÍ							
 SLOVENSKY „ARIE“ POCIT HANBY						KOSATCE (slovensky) ODPADY ZE SLADU							TŮPĚROVY INICIÁLY POTŘEBA CYKLISTY		
SJEZDIT				BÁJNÝ ČE- SKÝ KNIŽE ZTLoust- NOUT								POPRÁVČÍ NOČNÍ MOTÝL			
ČÁST KAR- TOTÉČNÍHO LÍSTKU				HNĚVY VELKÝ KUS PALIVO- VEHO DŘEVÍ							MÍ JMÉNO HERCE PREISSE				
ZKRATKA PRAŽSKÉ VYSOKÉ ŠKOLY			OPĚRENCI OPLÁSTĚNÝ VODIČ							ČTĚNÍ ZVÍŘECÍ SPOLČEN- STVO					MONGOLSTÍ PASTEVCÍ
DOKOVATI								OSÍŘELÉ DÍTĚ SIBÍRSKÝ VELETOK							
 OPRAVNA LODÍ		ALENKA VZOREC KOBALTIDU URANU					SKRÁBÁK PLUHU PRAVIT (knižně)						INICIÁLY REDFORDA MOUČKA Z KURKUMY		
JARNÍ MĚSÍC						PEČOVAT CHEMICKÁ ZNAČKA SODÍKU						PAPOUŠEK NESTOR SPZ ROŽNAVY			
3. DÍL TAJENKY								MLÁDEŽ							
VÍRIT								OTRHATI							

Redakce: Věra Niklová, Marie Rohlíková, Irena Trnková, Jaroslav Vaněk, Jiřina Franzová, Zdena Lehmannová

Redakční rada: Ondřej Rázl, Magdaléna Kufrová, Petra Plodíková

Kontakt a náměty: razl.o@seznam.cz, 608 646 658.

Za případné chyby v textu se omlouváme.

Uzávěrka příštího čísla 10. března 2012.